

Program Aktywności Lokalnej „Sami dla siebie”

W ramach realizacji projektu systemowego „Pora na aktywność” w okresie 01.01.2013 – 30.06.2015 przewidziano do realizacji 7 programów aktywności lokalnej skierowanych do społeczności zamieszkujących różne obszary miasta Krakowa. Jednym z nich jest Program Aktywności Lokalnej „Sami dla siebie”.

W „Zasadach przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013” zawarto zapis wskazujący, iż program aktywności lokalnej powinien zostać przyjęty do realizacji na mocy uchwały rady gminy bądź powiatu. Uchwałą nr LVI/725/08 Rady Miasta Krakowa z dnia 5 listopada 2008 r. w sprawie przyjęcia i wdrożenia „Programu Aktywności Lokalnej Miasta Krakowa w latach 2007 – 2013” i „Programu Wsparcia działań na rzecz integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych realizowanych na terenie Gminy Miejskiej Kraków na lata 2008 – 2010.” Prezydent Miasta Krakowa został upoważniony do zatwierdzania kolejnych Programów Aktywności Lokalnej w latach 2008 – 2013.

Planowany obszar działania wraz z diagnozą problemów

Ulica Ks. Kazimierza Siemaszki znajduje się na terenie Dzielnicy IV Prądnik Biały. Dzielnica IV zajmuje obszar o powierzchni 2288 ha. Od strony południowej ul. Ks. Siemaszki graniczy początkowo z ul. Doktora Twardego, następnie z terenami należącymi do osiedla Żabiniec oraz z ul. Pielęgniarek. Od strony wschodniej ulica graniczy z zabudowaniami osiedla Żabiniec oraz ul. Marii Bobrzeckiej. Od strony północnej ulica graniczy z ul. Zdrową, od zachodniej z zabudowaniami ul. Prądnickiej. Przy ul. Ks. Siemaszki znajduje się ok. 800 lokali mieszkalnych. Zamieszkują je 1993 osoby. Zgodnie z informacjami uzyskanymi z Zarządu Budynków Komunalnych, w zasobie Gminy Miejskiej Kraków przy ul. Ks. Siemaszki pozostają 134 lokale mieszkalne, z czego 7 zostało wynajętych na zasadach czynszu socjalnego (stan na 31. 08. 2012 r.). Aktualnie prowadzonych jest 27 postępowań eksmisyjnych dotyczących lokali gminnych tj. 20% (stan na 11. 09. 2012r.). Jak wynika z danych uzyskanych z Wydziału Mieszkalnictwa UMK (stan na 29. 08. 2012 r.), w 2012 r. realizowanych jest 14 wyroków eksmisyjnych z lokali znajdujących się przy ul. Ks. Siemaszki (10 z zasobu gminnego i 4 z zasobu prywatnego).

Przeprowadzone badania ankietowe, wywiady środowiskowe oraz obserwacje i doświadczenia z realizacji PAL w 2012 r., wskazały na występowanie następujących problemów i barier w społeczności lokalnej:

1. brak miejsca do spędzania czasu wolnego przez dzieci i osoby dorosłe,
2. brak informacji na temat oferty instytucji działających w środowisku lokalnym,
3. samotne rodzicielstwo,
4. duża bierność i niechęć mieszkańców (w szczególności zagrożonych wykluczeniem społecznym) wobec działań prospołecznych,
5. mała identyfikacja mieszkańców ze środowiskiem lokalnym,
6. bezrobocie,
7. poczucie braku bezpieczeństwa, związane z zagrożeniem przestępczością oraz przemocą w środowisku lokalnym i problem nadużywania alkoholu.

Nieprzestrzeganie norm życia społecznego jest istotnym problemem mieszkańców. Informacje uzyskane z Komisariatu Policji III w Krakowie, ul. Strzelców 16 w okresie od stycznia 2012 r. do sierpnia 2012 r. w rejonie ul. Ks. Siemaszki w Krakowie dotyczą 157 interwencji Policji. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Straży Miejskiej Miasta Krakowa Oddział II Krowodrza, wynika iż od stycznia 2012 r. do sierpnia 2012 r. strażnicy miejscy podjęli łącznie 16 interwencji.

W czasie realizacji PAL w 2012 r. ujawnił się duży potencjał mieszkańców. Są oni chętni do działania, mają pomysły na zmiany. Zbudowane do tej pory zaufanie do instytucji jaką jest MOPS powinno w dalszej perspektywie przynieść pobudzanie aktywności i integrację mieszkańców. Działania w dużej mierze oparte na zaangażowaniu wolontariuszy pozwoliły stworzyć prężnie funkcjonujący klub dla dzieci i młodzieży, do którego regularnie uczęszcza ponad 30 osób. Udało się pozyskać grupę 40 beneficjentów oraz 113 osób z otoczenia, a w inicjatywy podejmowane w ramach PAL aktywnie zaangażowało się kilkunastu mieszkańców ulicy oraz kilkunastu wolontariuszy. Powstał Punkt Aktywności Lokalnej, w którym prowadzone były działania skierowane do wszystkich grup mieszkańców – dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów. Zajęcia oferowane w ramach Punktu gromadziły mieszkańców – zarówno jako uczestników zajęć jak i osoby, które udzielały się aktywnie w ich organizowaniu. Działania o charakterze środowiskowym (spotkania integracyjne, debaty obywatelskie, spotkania z przedstawicielami instytucji, akcje sprzątania) były swego rodzaju buforem dla rozładowywania napięć pomiędzy mieszkańcami.

Realizując PAL w 2013 r. planuje się rozwijanie potencjału mieszkańców udzielając im wsparcia przy organizacji, koordynacji i facylitacji oddolnych inicjatyw, wyzwalaniu i wykorzystywaniu wewnętrznych zasobów oraz kompetencji poszczególnych mieszkańców i ich grup do zaangażowania się w pracę na rzecz inicjatyw kreowanych przez osoby, które nie posiadają tak bogatych zasobów. Szczególnie istotna jest kontynuacja rozpoczętych działań z położeniem szczególnego nacisku na angażowanie mieszkańców w działania podejmowane na rzecz innych członków społeczności oraz wspieranie ich samorozwoju.

Opis grupy docelowej i planowane wobec niej działania

Kontynuując działania rozpoczęte w 2012 r. Program Aktywności Lokalnej „Sami dla siebie” skierowany jest do osób zamieszkujących przy ul. Ks. Siemaszki w Krakowie lub związanych z nią zawodowo, społecznie, edukacyjnie i jest odpowiedzią na problemy społeczności lokalnej, którą łączy wspólne miejsce.

Zgodnie z informacją uzyskaną z Referatu Ewidencji Ludności UMK (stan na 23.08.2012r.) struktura demograficzna mieszkańców ul. Ks. Siemaszki przedstawia się następująco:

	Mężczyźni	Kobiety	Razem
Liczba Mężczyzn i Kobiety	880	1113	1993
Liczba dzieci w wieku 0–6 lat	87		87
Liczba dzieci w wieku 7–12 lat	71		71
Liczba młodzieży w wieku 13–25lat	126	118	244
Liczba osób w wieku 26–65	521	595	1116
Liczba osób w wieku powyżej 65 lat	479		479
			1993

Spośród 1993 mieszkańców ul. Ks. Siemaszki ze wsparcia w postaci pracy socjalnej w 2012 r. skorzystało 160 osób (dane MOPS Filia Nr 2). Najczęstsze przyczyny przyznawania pomocy to:

1. bezrobocie,
2. niepełnosprawność,
3. długotrwała choroba,
4. ubóstwo,
5. bezradność w sprawach opiekuńczo–wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Wśród rodzin i osób objętych pomocą są matki samotnie wychowujące dzieci – takich rodzin jest 16, osoby niepełnosprawne – 78 osób oraz rodziny wykazujące problemy opiekuńczo-wychowawcze, w tym 6 rodzin objętych nadzorem kuratora. Osoby objęte pracą socjalną stanowią ok. 8% ogólnej liczby mieszkańców ulicy. Warto dodać, iż w całym Krakowie średnio 5% rodzin objętych jest wsparciem w postaci pracy socjalnej.

Z danych przedstawionych przez Zespoły Kuratorskie Służby Sądowej wykonujące orzeczenia w sprawach rodzinnych (kuratorzy rodzinni, kuratorzy dla dorosłych) wynika, iż w całej społeczności zamieszkującej przy ul. Ks. Siemaszki pod nadzorem kuratora ds. rodzinnych pozostaje 15 rodzin oraz sprawowanych jest obecnie 13 dozorów kuratorskich dla dorosłych.

Procedurą Niebieskiej Karty w rejonie ul. Ks. Siemaszki objętych jest 5 rodzin.

W ramach PAL planowane jest pozyskanie do programu 15 nowych i 30 kontynuujących beneficjentów ostatecznych.

Celem głównym programu jest aktywizacja społeczna i wzrost integracji mieszkańców i osób związanych zawodowo, społecznie, edukacyjnie z rejonem ulicy Ks. Siemaszki ze szczególnym uwzględnieniem osób, grup i środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Cele szczegółowe:

1. zbudowanie i rozwój sieci współpracy instytucji działających na rzecz społeczności lokalnej,

2. wzmocnienie poczucia jedności i odpowiedzialności za wspólne miejsce zamieszkania,
3. poprawa dostępu do informacji na temat oferty instytucji działających na rzecz społeczności lokalnej,
4. wzmocnienie zdolności i możliwości mieszkańców do samodzielnego rozwiązywania ich problemów i trudności życiowych.

W ramach działań programu zaplanowano:

1. organizację usług wspierających animację lokalną – animator lokalny,
2. organizację wolontariatu,
3. organizację treningów kompetencji i umiejętności społecznych,
4. organizację poradnictwa specjalistycznego,
5. działania o charakterze środowiskowym, np. organizacja debat społecznych.

Zaplanowano również włączanie lokalnych instytucji w organizację spotkań i wydarzeń skierowanych do mieszkańców ulicy (spotkania integracyjne, spotkania z instytucjami), np. organizację spotkań na terenie SP Nr 107 i we współpracy ze szkołą. Planuje się dalszą współpracę z Radnymi Dzielnicy IV, Stowarzyszeniem KLIKA, Policją, Strażą Miejską i innymi instytucjami. Planuje się także dalsze pozyskiwanie sponsorów wśród firm z terenu Miasta Krakowa.

Rezultaty:

1. Rezultaty twarde:
  - 1) powstaje 1 mapa zasobów i potrzeb weryfikująca diagnozę w kierunku utworzenia placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży,
  - 2) 10 członków społeczności lokalnej angażuje się w działalność wolontaryjną,
  - 3) 4 lokalne instytucje i podmioty włączają się w organizowane w ramach PAL inicjatywy,
  - 4) 50 mieszkańców uczestniczy we wspólnych zajęciach, inicjatywach, spotkaniach,
  - 5) 25 uczestników PAL uzyskuje informacje na temat swoich praw, uprawnień i miejsc oferujących pomoc.
2. Rezultaty miękkie:
  - 1) 30% uczestników PAL dostrzega potrzebę wspólnej pracy na rzecz społeczności lokalnej,
  - 2) u 40% uczestników PAL wzrasta poczucie wspólnoty z innymi członkami społeczności lokalnej,
  - 3) 60% rodziców uczestniczących w warsztatach deklaruje wyższe kompetencje wychowawcze i rodzicielskie,
  - 4) 30% uczestników PAL (dorosłych i dzieci) poprawia funkcjonowanie w pełnionych rolach społecznych (szkoła, rodzina, grupa rówieśnicza),
  - 5) 20% uczestników PAL (dorosłych i dzieci) przekonuje się do zajęć grupowych, chętnie w nich uczestniczy.

Planowany czas i ramowy harmonogram realizacji programu:

01.2013r.-06.2013r. – pogłębienie diagnozy środowiska

01.2013r.-12.2013r. – rekrutacja beneficjentów

01.2013r.-12.2013r. – praca z beneficjentami

01.2013r.-12.2013r. – praca z otoczeniem

11.2013r.-12.2013r. – zakończenie PAL

Źródła finansowania

Program aktywności lokalnej „Sami dla siebie” został ujęty w budżecie projektu systemowego „Pora na aktywność”. Działania będą współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Podział odpowiedzialności za realizację PAL

Program będzie realizowany przez pracowników MOPS w Krakowie oraz zaangażowanych specjalistów. Za organizację i realizację PAL będzie odpowiadał animator lokalny, który w ramach swoich zadań będzie odpowiedzialny bezpośrednio przed Kierownikiem Filii nr 2. W ramach PAL zadania realizowane będą przez specjalistów tj.: psychologa, pracownika socjalnego, instruktora zajęć dla dzieci i młodzieży i wykonawców usług, których działania będzie koordynować animator lokalny. Reguły i procedury komunikowania się oraz zasady obiegu i archiwizowania dokumentów w ramach programu będą zgodne z regulaminem organizacyjnym MOPS. Koordynator programu, a zarazem animator lokalny współpracować będzie również z pracownikami socjalnymi Filii MOPS, którzy zajmują się bezpośrednio sprawami świadczeń z pomocy społecznej oraz prowadzeniem pracy socjalnej dla mieszkańców obszarów objętych oddziaływaniami PAL. Siedzibą Programu Aktywności Lokalnej będzie lokal przy ul. Ks. Siemaszki 31, który pozyskano w wyniku współpracy MOPS ze Stowarzyszeniem „KLIKA”. Stowarzyszenie udostępni część lokalu przy ul. Ks. Siemaszki, którym dysponuje Stowarzyszenie, na potrzeby Programu Aktywności Lokalnej.